

УДК 378:[655.245+929.6](100)

АНАЛІЗ ЛОГОТИПІВ ТА ЕМБЛЕМ ЯК ЕЛЕМЕНТІВ ФІРМОВОГО СТИЛЮ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ КРАЇН СВІТУ

ВАСИЛЬЄВА Олена, ВАСИЛЬЄВА Ірина,
ВЛОХ Євгенія, САМБОРСЬКА Юлія
Київський національний університет технологій і дизайну, Україна
mirtochka@gmail.com

В роботі представлено результати дослідження графічних елементів фірмового стилю навчальних закладів країн світу – емблеми та логотипу. Визначено, що емблема та логотип є найбільш поширеними елементами фірмового стилю, що використовуються в оздобленні шкільних формених костюмів. Визначено основні типи емблем країн світу. Досліджено типи логотипів та способи їх утворення.

Ключові слова: *фірмовий стиль, емблема, логотип, шкільний формений одяг.*

ВСТУП

Останніми роками використання та обов'язковість шкільного форменого одягу не регламентується державою та багатьма школами України. Однак, згідно з проведеними дослідженнями, цей вид одягу залишається актуальним та затребуваним. Сьогодні школи можуть самостійно регламентувати шкільний формений одяг та його дизайн, де одним з варіантів оздоблення є графічні елементи фірмового стилю закладу освіти. Дослідження принципів формування фірмових графічних елементів закладів освіти та їх використання в дизайні шкільного форменого одягу розкриває ряд питань з графічного дизайну та дизайну шкільних формених костюмів. Сучасний процес дизайну шкільного одягу залежить від багатьох факторів, одним з яких є розуміння принципів утворення графічних фірмових ідентифікаційних знаків.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

В багатьох сучасних школах світу сьогодні в освітньому процесі використовують шкільний формений одяг, що виокремлює учня та ідентифікує його приналежність до певної школи. Вишита або друкована на шкільному одязі емблема або логотип закладу освіти виконує інформативну функцію, слугує як засіб ідентифікації учня. Дослідження, присвячені саме графічній подачі логотипів та емблем закладів освіти, проводили багато вчених, однак результати мають локальний характер та не розкривають повного діапазону дизайнерських прийомів, що

використані в їх створенні [1, 2]. Відповідно до зазначеного вище, актуальною проблемою є визначення основних принципів утворення графічних елементів фірмового стилю закладів освіти різних країн світу та визначення їх типів та особливостей.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ

В сучасному дизайні шкільних формених костюмів часто використовують вишивки або друк графічних елементів фірмового стилю школи – емблему або логотип. Проведені дослідження фірмової символіки закладів освіти світу показали, що сьогодні як графічний елемент фірмового стилю в корпоративній культурі школи можуть використовуватись як емблеми так і логотипи. В корпоративній культурі школи емблема виконує інформативну функцію, що графічною мовою за допомогою символів передає ідеї, цінності та напрями діяльності закладу освіти. Логотип, як спрощений варіант оригінального зображення емблеми або зображення повного або скороченого найменування школи часто використовується в дизайні шкільного костюму, фірмових аксесуарів школи та канцелярського приладдя.

Дизайн фірмових елементів закладу освіти, його візуальна ідентифікація, інформативність може реалізовуватись за допомогою кольору, форми, символіки тощо. Проведені дослідження емблем закладів освіти країн Європи, Північної Америки, Австралії, Азії та Африки показали, що емблеми можна виокремити за такими типами: біонічні, текстові, геометричні, комбіновані. За кольором шкільні емблеми бувають одноколірні, двоколірні, триколірні та багатоколірні (чотири-п'ять кольорів). Поширені кольори в дизайні емблем закладів освіти це контрастні комбінації чистих кольорів – білого, синього, червоного, зеленого, жовтого або чорного. За формою емблема може бути круглою, квадратною, трикутною, ромбовидною, гербовою та нестандартної форми.

Символи, що найчастіше використовуються в емблемах – анімалістичні, рослинні та предметні. Анімалістичні символи, що використовуються в шкільних емблемах це стилізовані зображення лева, грифона, сови, оленя. Рослинні символи – дерево, стилізовані квіти, листя, колосся та ростки. Часто в стилізації емблем використовується рослинні, що є традиційними символами певної країни або місцевості. Проведені дослідження емблем шкіл м. Києва показали, що в їхньому дизайні найчастіше використовується графічні зображення квітів каштану як елементу символіки м. Києва або соняшнику чи дубу як традиційних рослинних символів в культурі України. Предметні символи – книжка, магістерський капелюх, глобус, корона, факел, човен та щит. Як приклад їх використання можна навести емблему *Thalang International Language School Phuket* (м. Пхукет, Таїланд) та *Lyceum Alpinum Zuoz* (м. Цуоц, Швейцарія). В деяких країнах предметні символи шкільних емблем мають регіональні особливості, наприклад в Єгипті часто в дизайні шкільних емблем використовують зображення будинку.

Логотип - оригінальне спеціально розроблене накреслення, зображення повного або скороченого найменування фірми, виконане графічно оригінальним способом, розроблене спеціально для конкретної компанії (закладу освіти) [3]. Логотип відрізняється від емблеми більш спрощеним, лаконічним зображенням з обов'язковим використанням текстового напису. Шкільні логотипи можна розрізнити у двох типах: логотипи розроблені на основі емблеми закладу освіти; логотипи нових шкіл, що використовуються як фірмові елементи (рис. 1, а). Логотип першого типу розроблявся для утилітарного використання – оздоблення шкільного костюму учнів, канцелярського приладдя тощо, тому багатоколірні складні емблеми спрощували до лінійного одноколірного логотипа (рис.1, б).

а

б

в

г

Рис. 1. Логотипи закладів освіти країн світу та приклади їхнього використання в шкільному форменому одязі: а – *Hastings School м. Мадрид, Іспанія*; б – *Caxton College British school since м.Валенсія, Іспанія*; в – *Ecole Privee de Tersac м. Терсак, Франція*; г – *Amadeus International School м. Відень, Австрія*

Проведені дослідження показали, що сучасні школи в своїй фірмовій символіці надають перевагу логотипам. Найчастіше це прості геометричні композиції або графічні написи назви, чи абревіатура назви закладу освіти. Прикладом таких шкільних логотипів є логотипи тих шкіл, що були засновані не пізніше середини 1970-х рр., або тих, що розробили логотип, використовуючи характерні елементи емблеми не зберігаючи її форми та стилістики. Наприклад, це логотипи школи Ecole Privee de Tersac (м. Терсак, Франція) (рис.1, в) та Amadeus International School (м. Відень, Австрія) (рис. 1, г). Аналіз зображень емблем та

логотипів шкіл світу показав, що їхній дизайн та графічні рішення часто пов'язані з культурою країни освітнього закладу. Міжнародні школи, що працюють у різних країнах, часто використовують один спільний шкільний логотип лише змінюючи колір зображення або назву школи. Як приклад, можна навести логотипи шкіл Nobel International School Algarve (м. Лагоа, Португалія), European International School (м. Хошимін, В'єтнам) та Amadeus International School (м. Відень, Австрія), що є школами мережі Nobel Education Network. Дизайн логотипів цих освітніх закладів має спільний графічний символ – стилізовану квітку (рис.1, г). Написи назв шкіл на логотипах різні, а кольори логотипів відповідають кольорам національного прапора країни, де розташована школа.

ВИСНОВКИ

Проведені дослідження емблем та логотипів освітніх закладів країн світу, показали, що їх використовують більшість шкіл. Визначено, основні типи шкільних емблем. Сучасні школи сьогодні надають перевагу логотипам як більш уніфікованим та пізнаваним елементам. Логотип часто використовують як оздоблення шкільного форменого одягу. Шкільний логотип в старовинних школах може бути розроблений на основі емблеми, як спрощене одно-, двоколірне лінійне зображення. В освітніх закладах, що засновані не пізніше середини 1970-х рр. найчастіше логотип є єдиним графічним елементом фірмового стилю.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бодьян Л.А., Бодьян А.Н., Родимова Т.Д. Особенности разработки фирменного стиля на примере образовательного учреждения. Международный журнал прикладных и фундаментальных исследований. 2016. № 10. С. 494-489.
2. Дёмин П.В. Эмблема в визуализации репрезентации ВУЗа: классификация и семиотика визуальных образов. Университетское управление: практика и анализ. 201. №6. С. 8-23.
3. Corporate identity and the advent of corporate marketing John M.T. Balmer URL: <https://www.tandfonline.com/doi/abs> (дата звернення: 18.02.2020)

VASILYEVA E., VASILYEVA I., VLOKH Ye., SAMBORSKA Yu. ANALYSIS OF LOGOS AND EMBLEMS AS ELEMENTS OF THE FIRM STYLE OF SCHOOLS IN THE COUNTRIES OF THE WORLD

At article presents the results of investigate of emblems and logos of schools of the countries of the world. Emblems and logos are the most common elements of corporate identity used in the decoration of school uniforms. The main types of emblems of the countries of the world are identified. Types of logos and ways of their formation are investigated.

Key words: firm style, emblem, logo, school uniform.